

Spis treści

O przysłowiaach 9

Bibliografia 25

Przysłowia na wszystko 37

I. Nasz świat i środowisko 39

świat – ziemia – niebo – woda – atmosfera – ogień – natura

II. Istota ludzka 54

człowiek – głowa – ciało

III. Narodziny, życie i śmierć 82

rodzić się – życie – młodość – starość – śmierć

IV. Zalety ludzkiej egzystencji 96

cnota – dobro – gościnność – grzeczność – mądrość – rozum – odwaga – ostrożność – pokora – pracowitość – sława – sumienie – umiar – wartość – wierność – wstyd

V. Wady ludzkiej egzystencji 121

błąd – chciwość – fałsz – głupota – gniew – hazard – kłamstwo – lenistwo – natóg – nienawiść – niewdzięczność – obmowa – oszustwo – przekupstwo – pycha – skąpstwo – strach – upór – zazdrość – zdrada – zemsta – zło – złodziejstwo

VI. Stosunki międzyludzkie 156

ja-ty – jeden-drugi – pierwszy-ostatni – moje-cudze – dać-brać – obiecać – chcieć-móc – potrzeba – prawda – rada – przyjaźń – sąsiad – samotność – szukać-znaleźć – zgoda – niezgoda

VII. Ludzka dola i niedola 188

łos – fortuna – szczęście-nieszczęście – cierpienie – nadzieja – radość-smutek – troska, kłopot

VIII. Bogactwo i bieda 200

mieć-tracić – rzecz – mały-duży – bogactwo – dostatek – zbytek – bieda – nędza – ubóstwo

IX. Dom i życie codzienne 215

nowe-stare – dom – drzwi – mieszkanie – kot – pies – strój – moda – sen – głód – jedzenie
– chleb – przyprawy – potrawy – stół, posiłki – pić, pijany – trunki – palić

X. Płeć piękna i płeć brzydka 257

dziewczyna, panna – kobieta, baba – kawaler – mężczyzna, chłop – uroda

XI. Miłość i małżeństwo 270

kochać – miłość – pocałunek – serce – zalecać się – posag – ożenek-zamążpójście – ślub,
wesela – małżeństwo – mąż-żona – wdowa-wdowiec

XII. Rodzina i dzieci 290

rodzice – ojciec – matka – podobieństwo – dziecko – sierota – brat, siostra – krewni

XIII. Szkoła i wiedza 302

nauczyciel – szkoła, uczeń – wiedza, książka, uczony – myśl, myśleć

XIV. Język, literatura, sztuka 312

mowa, bajka, plotka – słowo, żart – autor – sztuka, teatr, muzyka

XV. Zdrowie i medycyna 336

czystość-brud – zdrowie – chory – choroba – rana – kalectwo – lekarz – lekarstwo

XVI. Wiara i Kościół 348

Bóg – święci – niebo – wiara – dusza – krzyż – grzech – anioł-diabeł – piekło – Kościół
– modlitwa – ksiądz, zakonnik – dewocja

XVII. Polska i jej sąsiedzi, Polacy i inni 374

ojczyzna – Polska – miasta, regiony – rząd, urząd, demokracja – polityka, policja – Polacy
i inni

XVIII. Prawo i sprawiedliwość 393

prawo – sąd – sprawiedliwość

XIX. Wojna i pokój 403

wojna – bić się – wojsko, broń – pokój

XX. Wieś i miasto 414

wieś – gospodarz – pan-sługa – gospodarstwo – pole – zwierzęta domowe – ptactwo
domowe – miasto, ulica

XXI. Dzikie zwierzęta i rośliny 438

zwierzęta – ptaki – owady – robaki – ryby – drzewa – kwiaty – owoce – trawa – grzyby

XXII. Praca i płaca 460

praca, robota – pracować – łatwo-trudno – robotnik – rzemiosło – emeryt – zapłata

XXIII. Pieniądze, handel, interesy 474

grosz – pieniądź – złoto – oszczędność – kupiec – kupić-sprzedać – zysk-strata – drogo-tanio – interesy – pożyczki-długi

XXIV. Droga i ruch 491

droga, środki lokomocji

XXV. Czas i przestrzeń 498

być, stać się – czas – godzina – prędko-wolno – kalendarz – rok – wczoraj-dziś-jutro – rano-wieczór – dzień-noc – czekać – późno – początek-koniec – blisko-daleko – długi-krótki – wysoko-nisko

XXVI. Prognozyki 517

pogoda – pory roku – miesiące

XXVII. Aktualności przysłowiowe 525

Hasłowy indeks pomocniczy 529